

LETECKÝ A NÁMORNÝ VYŠETROVACÍ ÚTVAR
Námestie slobody 6, P.O.BOX 100
810 05 Bratislava 15

Z Á V E R E Č N Á S P R Á V A

o bezpečnostnom vyšetrowaní
lietajúceho športového zariadenia
typu **padákový klzák** Swing Mirage RS 9,5
bez poznávacej značky

Bezpečnostné vyšetrovanie leteckej mimoriadnej udalosti bolo vykonané podľa § 18 zákona č. 143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 o vyšetovaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve, ktorými sa riadi vyšetrovanie leteckých nehôd a incidentov v civilnom letectve.

Záverečná správa je vydaná v súlade s predpisom L 13, ktorý je aplikáciou ustanovení ANNEX 13, Vyšetrovanie leteckých nehôd a incidentov k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve.

Výhradným cieľom bezpečnostného vyšetrovania je zistenie príčin vzniku udalosti a prevencia vzniku takýchto udalostí, nie však poukazovanie akejkoľvek viny alebo zodpovednosti osôb.

Táto záverečná správa, jej jednotlivé časti alebo iné dokumenty, vzťahujúce sa k bezpečnostnému vyšetrovaniu predmetnej udalosti majú len informatívny charakter a nemôžu byť použité inak, len ako odporúčenie pre realizáciu opatrení, ktoré by zabránili vzniku ďalších leteckých mimoriadnych udalostí s obdobnými príčinami.

A. ÚVOD

Prevádzkovateľ / Vlastník: súkromná osoba
Typ prevádzky: všeobecné letectvo / športové a rekreačné lietanie
Typ: lietajúce športové zariadenie – padákový klzák typu Speedflying, Swing Mirage RS 9,5 (ďalej len „PK“)
Poznávacia značka: bez poznávacej značky
Miesto vzletu: Vrátna dolina - Chleb
Fáza letu: pristátie
Miesto udalosti: N 49°12'27,45'', E 019°02'35,51''
Dátum a čas nehody: 23.03.2019, 11:10

Poznámka: Všetky časové údaje v tejto správe sú uvádzané v UTC čase.

B. INFORMATÍVNY PREHĽAD

Dňa 23.03.2019, v čase 11:10, došlo počas pristávania v priestore údolnej stanice lanovky Vrátna dolina - Chleb k zraneniu pilota počas pristávacieho manévru po kontakte so zemou.

Náhodný turista – očitý svedok oznámil telefonicky situáciu na Horskú záchrannú službu/HZS Malá Fatra - Vrátna. Príslušníci HZS po príchode na miesto udalosti poskytli prvotné ošetrovanie pilotovi a privolali vrtuľník záchrannej zdravotnej služby, ktorý zraneného pilota previezol do univerzitnej nemocnice v Martine.

Na vyšetrenie príčin vzniku predmetnej udalosti bola ustanovená komisia:

Ing. Igor BENEK – predseda bezpečnostnej vyšetrovacej komisie
PaedDr. Miroslav JANČIAR – člen bezpečnostnej vyšetrovacej komisie

Správu vydáva:

Letecký a námorný vyšetrovací útvar
Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky

C. HLAVNÁ ČASŤ SPRÁVY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE
2. ANALÝZY
3. ZÁVERY
4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE

1.1 Pribeh letu

V predmetný deň pilot vykonal 2 lety od vrcholovej stanice Vrátna - Chleb. Pred každým letom vykonal predletovú kontrolu PK.

Prvý let prebehol podľa plánu, vrátane pristátia.

Počas druhého letu pilot vykonal normálny vzlet s lyžami, s pokračovaním v lete k údolnej stanici lanovky kde bola zasnežená plocha, na ktorej pristával počas prvého letu a na ktorú zamýšľal pristáť aj počas druhého letu.

Pri manévrovaní s PK počas kritického/druhého letu vyklesal nižšie ako predpokladal a nebol schopný doletieť s PK k plánovanej pristávacej ploche. Nasledovalo pristátie pri relatívne veľkej rýchlosti letu, cca 80 km/h, na kamenistú nezasneženú plochu do protisvahu. Pri kontakte so zemou sa pilotovi odopli lyže a nasledoval tvrdý dopad na kamenistú plochu.

Pilot utrpel vážne zranenia.

Pád pilota bol nahlásený na HZS Malá Fatra – Vrátna, odkiaľ boli vyslaní na miesto udalosti členovia HZS, ktorí mu poskytli prvú pomoc a privolali vrtuľník záchrannej zdravotnej služby, ktorý vykonal prevoz pilota do univerzitnej nemocnice v Martine.

Pilot počas prevozu bol pri vedomí a komunikoval.

Letecká nehoda bola oznámená Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru Ministerstva dopravy a výstavby SR príslušníkom PZ SR - Obvodné oddelenie PZ Terchová.

Denná doba: Deň
Pravidlá letu: VFR

1.2 Zranenia osôb

Zranenie	Posádka	Cestujúci	Ostatné osoby
Smrteľné	-	-	-
Vážne	1	-	-
Ľahké zranenia	-	-	-
Bez zranení	-	-	-

1.3 Poškodenie PK

PK nebol pri leteckej udalosti poškodený.

1.4 Ostatné škody

Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe.

1.5 Informácie o leteckom personáli

Pilot:

občan Slovenskej republiky, vek 35 rokov, v čase leteckej udalosti pilot nemal vydaný platný preukaz pilota,

člen Leteckej amatérskej asociácie SR od roku 2011 do marca 2015.

Celkový nálet pilota podľa údajov uvedených v databáze LAA SR v roku 2015 bol 80 hodín.

Podľa vyjadrenia pilota ku dňu leteckej udalosti mal odhadom nalietaných na predmetnom PK cca 250-300 letov. Zápisník letov si pilot nevedol.

1.6 Informácie o PK

Typ:	Swing Mirage RS 9,5
Poznávacia značka:	bez poznávacej značky
Výrobné číslo:	1280951061
Dátum výroby:	nezistený
Výrobca:	Swing

Osvedčenie letovej spôsobilosti nebolo vydané, nakoľko tento druh PK nemá v správe žiadna poverená organizácia v SR.

1.7 Meteorologická situácia

Neuvádza sa.

1.8 Navigačné zariadenia

Neuvádza sa.

1.9 Spojenie

Neuvádza sa.

1.10 Informácie o letisku

Miesto štartu: vrcholová stanica Vrátna – Chleb.

1.11 Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky

Neuvádza sa.

1.12 Informácia o dopade a troskách

K tvrdému pristátiu došlo v blízkosti údolnej stanice lanovky Vrátna - Chleb. Miesto leteckej nehody je určené zemepisnými súradnicami:

N 49°12'27,45''
E 019°02'35,51''

1.13 Lekárske a patologické nálezy

Pilot pri páde utrpel zranenia hlavy a chrbtice.

1.14 Požiar

Nevznikol.

1.15 Aspekty prežitia

Pátranie a záchranu prostriedkami SAR nebolo nutné vykonať.

1.16 Testy a výskum

Neuvádza sa.

1.17 Informácie o organizáciách a riadení

Neuvádza sa.

1.18 Doplnkové informácie

Neuvádza sa.

1.19 Spôsoby odborného vyšetrovania

Boli použité bežné spôsoby vyšetrovania.

2. ANALÝZA

Činnosť pilota

Počas druhého letu v daný deň pilot vykonal normálny vzlet s lyžami zo zasneženej plochy v blízkosti vrcholovej stanice lanovky a pokračoval v lete k údolnej stanici lanovky. Pilot zamýšľal pristáť na ploche kde pristával počas prvého letu.

Pilot si nenechal dostatočnú výškovú rezervu na vykonanie rozpočtu na pristátie na zamýšľanú plochu, počas manévrovania vyklesal nižšie a nedoletel k plánovanej pristávacej ploche.

Nasledovalo pristátie na kamenitú nezasneženú plochu do mierneho protisvahu, pri relatívne veľkej doprednej rýchlosti. Pri kontakte so zemou sa pilotovi odopli lyže a nasledoval tvrdý dopad na kamenitú plochu.

3. Z Á V E R Y / Príčina vzniku leteckej nehody

3.1 Zistenia

- predmetný PK nie je prevádzkovaný LAA SR,
- PK bol bez poznávacej značky,
- PK nebolo vydané osvedčenie letovej spôsobilosti,
- pilot nemal platný preukaz pilota,
- pilot si nevedol zápisník letov a z tohto dôvodu sa nedalo určiť aké mal skúsenosti na vykonávanie predmetných letov.

3.2 Príčiny leteckej nehody

Nesprávny rozpočet na pristátie na vopred vybranú plochu.

4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

Záverečná správa z vyšetrovania predmetnej leteckej nehody neobsahuje žiadne odporúčania

V Bratislave, 28.05.2019